युवापत्ये तु फक् तस्य तौल्व०न लुक्। आसुरिः तत्पुत्रः आसुरायणः तत्पौत्रः स च यजुर्वेदसंप्रदायप्रवर्त्तकः आसुरायणशब्दे उदा०।

आसुरिवासिन् पु० आसुरौ तत्समीपे वसति णिनि। आसुरिमुनेरन्तेवासिनि प्राश्नीपुत्रे शुक्लयजुःसंप्रदाय प्रवर्त्तके ऋषिभेदे। "प्राश्नीपुत्रात् आसुरिवासिनः प्राश्नीपुत्रः" शत०ब्रा०। [२सम्यक्सेके च।

आसेक पु०आ+सिच-घञ्। जलादिना १वृक्षादेरीषत्सेचने

आसेक्य पु०आसेकमर्हति यत् आ+सिच-ण्यत् वा। "पित्रोस्तु तुल्यवीर्य्यत्वादासेक्यः पुरुषो भवेत्। स शुक्रं प्राश्य लभते ध्वजोन्नतिमसंशयम्" इति वैद्यकोक्ते नपुंसकभेदे। ध्वजोन्नतये तस्य जन्मोत्तरं शुक्रसेकयोग्यत्वात् तथात्वम्।

आसेचन त्रि० न सिच्यते तृप्यति मनोऽत्र आधारे ल्युट् असेचनः स्वार्थेऽण्। १यद्दर्शने मनो न तृप्यति तस्मिन् मन आनन्दविशेषहेतौ पदार्थे। स्वार्थेकन्। तत्रैव। "नयनयुगासेचनकम्" सा०द०। रायमुकुटस्तु असेचनइत्येवाह। आ+सिच-भावे ल्युट्। २सम्यक्सेके न०। "तस्य सर्पिरासेचनं कृत्वा" शत०ब्रा०। करणे ल्युट्। ३आसेचनसाधने पात्रे। "या पात्राणि पूष्ण आसेचनानि" ऋ०१,१६२,१३। ४तादृशे क्षुद्रपात्रे स्त्री ङीप्।

आसेदिवस् त्रि० आ+सद-क्वसु। १निकटागते २प्राप्ते च। स्त्रियां ङीप् वस्योत्त्वम् इटोनिवृत्तिश्च। आसेदुषी।

आसेद्धृ त्रि० आ+सिध-तृच्। व्यवहारे राजाज्ञया प्रतिवादिनो गत्यादिरोधकर्त्तरि वादिनि स्त्रियां ङीप्। आसेधशब्दे उदा०।

आसेध पु०आ+सिध-भावे घञ्। व्यवहारे राजाज्ञया वादिना प्रतिवादिनः स्थानान्तरगत्याद्यवरोधे, तत्कालप्रकारभेदादिः मिता०नारदेनोक्तः। "वक्तव्येऽर्थे ह्यतिष्ठन्नमुत्क्रामन्नञ्च तद्वचः। आसेधयेद्विवादार्थी यावदाह्वानदर्शनम्। स्थानासेधः कालकृतः प्रवासात् कर्म्मणस्तथा। चतुर्विधःस्यादासेधो नासिद्धस्तं विलङ्घयेत्। आसेधकाल आसिद्धः आसेधं योऽतिवर्त्तते। स विनेयोऽन्यथा कुर्व्वन्नासेद्धा दण्डभाग् भवेत्। नदीसन्तारकान्तारदुर्द्देशोपप्लवादिषु। आसिद्धस्तं परासेधमुत्क्रामन्नापराध्नुयात्। निर्वेष्टुकामोरोगार्थो यियक्षुर्व्यसने स्थितः। अभियुक्तस्तथान्येन राजकार्य्योद्यतस्तथा। गवां प्रचारे गोपालाः शस्यावापे कृषीवलाः। शिल्पिनश्चापि तत्कालमायुधीयाश्च विग्रहे"। नासेद्धव्याइति शेषः

आसेवन न० सम्यक् सेवनम्। १सततसेवने २पौनःपुन्ये च। "निसस्तपतावनासेवने" पा०। "आसेवनं पौनःपुन्यम्" सि०कौ०।

आसेवा स्त्री आ+सेव-अ। १पौनःपुन्ये "पौनःपुन्यमासेवा" सि०कौ०। २सम्यक्सेवायाञ्च।

आसेवित त्रि० आ+सेव-क्त। १सम्यक्सेविते २पौनःपुन्येन सेविते च भावे क्त। ३आसेवायां न०। ततः इष्टा०इनि। आसेवितिन्। आसेवनकर्त्तरि त्रि० स्त्रियां ङीप्।

आस्कन्द पु० आ+स्कन्द-घञ्। १उत्प्लवने २आक्रमणे ३संशोषणे ४तिरस्कारे घोटकानामास्कन्दिताख्ये ५गतिभेदे

आस्कन्दन न० आस्कद्यतेऽत्र आधारे ल्युट्। १युद्धे भावे ल्युट्। २तिरस्कारे ३आक्रमणे "चरणास्कन्दननामिताचलेन्द्रः" किरा०। ४अश्वगतिभेदे च।

आस्कन्दित आ+स्कन्द-स्वार्थे णिच्-क्त आस्कन्दोजातोऽस्य तारका० इतच् वा। १अश्वानां गतिभिदे स च पञ्चविधः तल्लक्षणमुक्तं हेमचन्द्रेण। "गतयः पञ्च धारास्थास्तुरङ्गाणां क्रमादिमाः। तत्र धौरितकं धौर्य्यं धोरणं धोरितञ्च तत्। बभ्रुकङ्कशिखिक्रोड़गतिवद् वल्गितं पुनः। अग्रकायसमुल्लासात् कुञ्चिताग्रं नतत्रिकम्। प्लुतं तु लङ्घनं पक्षिमृगयोरनुहारकम्। उत्तेजितं तेरितं स्यात् मध्यवेगेन या गतिः। उत्तेरितमुपकण्ठमास्कन्दितमित्यपि। चतुर्भिश्च पदैः कोपादिव उत्प्लुत्य या गतिः"। संज्ञायां स्वार्थे वा कन्। तत्रैव। तार० इतच्। २आस्कन्दनयुक्तमात्रे त्रि०।

आस्क्र त्रि० आ+क्रम-ड वेदे नि०सुट्। आक्रामके "आनोविश्वा आस्क्रा गमन्तु देवाः" ऋ०१,१८३,२। "आस्क्राः शत्रूणामाक्रमितारः" भाष्यम्।

आस्त त्रि० आ+अस+विक्षेपे क्त। सम्यक्क्षिप्ते।

आस्तर पु० आ+स्तॄ-कर्मणि अप्। १हस्तिपृष्ठस्थकम्बले (झुल) इति ख्याते। २विस्तरणीये कटादौ "वासो वल्कलमास्तरः किसलयः" शा०श०। भावे अप्। ३सुविस्तारे

आस्तरण न० आस्तीर्य्यते कर्म्मणि ल्युट्। १आस्तीर्य्यमाणे कटादौ "दिवास्तरणसंकीर्णे विस्तीर्णे गमनोत्तमे"। "दर्भास्तरणमास्तीर्य्य" भा० प० २५० अ०। २आस्तरणपट्याम् स्त्री ङीप्। भावे ल्युट्। ३विस्तारे। "निवेशनं पुनर्नवीकृत्य लेपनास्तरणोपस्तरणैः" आश्व०गृ०। आस्तरणे दीयते कार्य्यं वा व्युष्टा०अण्। ४आस्तरणे दीयमाने ५तत्र कार्य्ये च त्रि०।